

HAYVANCILIK İSTATİSTİKLERİ

Prof. Dr. Aytaç AKÇAY

İSTATİSTİĞİN TANIMLARI

- Yığın olayları incelemek, olaylarla ilgili toplanan verileri analiz etmek, olayların sebep ve sonuçlarını açıklamak, aralarındaki ilişkileri ortaya koymak için kendine özgü yöntemleri olan bir bilim dalıdır.
 - Olayların nicel ve nitel yönlerinin tablolar, grafikler veya sayısal değerler şeklindeki özet ifadelerdir. Ölüm istatistikleri, doğum istatistikleri, göç istatistikleri, kaza istatistikleri gibi özet bilgiler istatistikler olarak adlandırılır.
 - **İstatistik, geçmiş ve şimdiki durumu çeşitli sayısal tekniklerle analiz ederek gelecek hakkında karar vermeyi sağlayan bir bilim dalıdır.**
 - İstatistik, çeşitli olaylarla ilgili toplanmış veriler demektir. Belirli bir konu ile ilgili sayısal verilerin en uygun şekilde derlenerek açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edilmesidir. Örneğin, Nüfus, istihdam, kaza istatistikleri, yıllık imalat sanayi anketleri veya Merkez Bankası bültenleri...
 - **İstatistik verilerin toplanması, organize edilmesi, özetlenmesi, sunulması, analiz edilmesi ve bu verilerden bir sonuca varılabilmesi ile ilgili olarak kullanılan bilimsel yöntemler topluluğudur.**
 - Belirli amaçlarla toplanan sayısal bilgilere veri denir. Verileri inceleme işi ile uğraşan bilime istatistik denir. Başka bir deyişle istatistik; belirli amaçlar için veri toplama, toplanan verileri düzenleme, çözümleme yorumlama teknik ve yöntemleridir. İstatistik, bilimsel yöntemin en güçlü temel araçlarından biridir.
-

İSTATİSTİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ

- İstatistiğin uygulamada kullanılışı çok uzun bir gelişime sahip olmasına rağmen bilim olarak 19.yy. ve 20.yy. da ortaya çıkmıştır. İnsanlar topluluklar halinde yaşamaya başlayıp devletler kurunca, yönetenler işleri daha düzenli yürütülebilmek için bir takım bilgilere ihtiyaç duydular. Bunlar başlangıçta toplumdaki birey sayısı, asker sayısı hayvan sayısı vb. hususları kapsıyordu.
 - Osmanlı devletinde de ilk dönemlerden itibaren istatistiksel bilgilerin toplanmasına önem verilerek, Orhan Bey zamanında çeşitli sayımlar yapılmıştır.
 - İstatistiğin gerçek ilerlemesi Yeni Çağ' dan itibaren başlamıştır. 17.yy.'da Fransa'da ilk defa maliye ve dış ticaret istatistikleri düzenlenmesine başlanmıştır. İlk bilimsel nüfus sayıma A.B.D.'de 1790 yılında yapılmıştır.
 - İstatistik yöntem bilimi, istatistiksel işlemlerin uygulamasından çok sonra ortaya çıkmış ve çeşitli aşamalardan geçerek bugünkü durumunu almıştır. 17.yy.'da Alman Üniversitelerinde okutulan “Devletlerin Özellikleri“ adlı yeni bir derste çeşitli ülkelerin tarihi, mali. askeri ve idari özellikleri hakkında bilgi veriliyordu. Daha sonra bu konuya, statüs (devlet) ‘den gelme statistik (istatistik) denilmeye başlandı.
-

NEDEN İSTATİSTİK?

- İçinde yaşadığımız Dünya hızla değişmektedir. Basın ve yayın organlarında her gün, sayısal ifadeler ile karşılaşırız. Ayrıca, yaşantımız süresince karşılaştığımız "ne kadar", " ne zaman", "nerede" 7 "nasıl" ve "kaç tane" gibi soruları çoğu kez sayısal ifadelerle cevaplayabiliriz. İstatistik sayısal bilgileri inceleyen bilim olduğuna göre, istatistik bilgisi en azından çevremizde olup bitenleri anlama ve bunları başkalarına anlatmada yardımcı olur.
 - Öte yandan, çeşitli alanlarda karşılaşılan sorunlara çözüm yolları bulma ihtiyacı gün geçtikçe artmaktadır. Bunun yanı sıra, sorunları çözümlemede "pratik muhakeme" ya da geleneklere dayanma yerine gözlemlerde bulunarak sonuçları bilimsel yollarla inceleme ihtiyaç ve eğilimini de gün geçtikçe güçlendirmektedir.
 - Böyle bir ortamda farklı alanlarda günlük meselelerin ötesinde işlem ve sorunlarla uğraşan kişilerin, istatistiğin yöntemlerini bilmesi bir zorunluluktur.
-

NEDEN İSTATİSTİK?

- Bir bölgede veya ülkede sağlık durumunun saptanması, başka bölgeler veya ülkelerle karşılaştırılması, buna paralel olarak sağlık tedbirlerinin alınması ve uygulamaların kontrolü, toplumun değişik özelliklerinin sağlık sorunları üzerine etkilerinin saptanması istatistik yöntemler kullanılarak yapılır. Hem koruyucu hekimlikte hemde tedavi hekimliğinde istatistik yöntemlerin bilinmesi ve uygulanması bu açıdan oldukça önemlidir.
 - Bir araştırmanın düzeni istatistik teknik yönünden hatalıysa, böyle bir araştırmada geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilemez. Bu nedenle istatistik bilgi ve anlayışı yalnız veriler toplandıktan sonra değil, araştırmanın düzenlenmesi ve yürütülmesi aşamalarında da gereklidir. Bunu sağlamanın en uygun yolu da istatistik teknik ve yöntemlerini gereğince öğrenmektir.
-